

Örökre elment a Somló!

Augusztus 20.: LGT Zenevonat – olvastam nemrég az Agárdi Popstrand plakátján, a teljes nyári programlistában. Azt látni kell – gondoltam! S jött a felismerés, nem biztos, hogy a zenekar ott lesz, s ha mégis, akkor... Valaki hiányozni fog! Nagyon!

Július 19-én, keddre virradóra, 68 éves korában elhunyt Somló Tamás artista, zenész, s a szó nemes értelmében vett zenebohóc.

„Mindenben meg lehet, s kell is találni a groteszket. S ez talán kibújás a helyzet komolysága alól, ám mégis ez az egyik legjobb tükör...” – mondta közismert bohém-sága kapcsán, mindezt persze nevetve.

Kardos Péter főrabbi is kiemelte búcsúbeszédében, „dacára a fájdalomnak és a gyásznak, Tamásról nem lehet sírva szólni, nem lehet könnyek

Fotó: Az Élet Menete Alapítvány

között idézni alakját, életútját. Neki sem tetszene...” Valóban, mindig igyekezett mosolyt csalni mások arcára. Nem sokkal halála előtt, súlyos betegen is több száz kilométert utazott, hogy egy jótékonyági koncerten beteg gyerekeket vigasztaljon.

Többször fellépett a Dohány utcai zsinagógában is, az Élet Menete Alapítvány rendezvényein. Nagyon boldog volt, amikor az Alapítvány meghívására több művésztszával együtt eljutott (másodszer) Izraelbe, az államalapítás 60. évfordulós ünnepségeire. Ekkor járt először a Siratófalnál. Mint mondta, megrendítő volt: egy kőfal, mint vallási szentély, puritán, fura és megrendítő. Tervei között szerepelt, hogy visszamegy Izraelbe. Évekig csak pár percnyire laktunk egymástól, többször láttam-hallottam, amint összesűgnak mögötte – de ritka kivételként nem gonoszkodva, hanem rendre mosolyogva. Szerették!

Kilenc éve, egy kevésbé ismert és egy sokak által várt fellépése előtt beszélgettünk. Azon a nyáron két kedves felkérést is kapott. Az LGT Táncképek margitszigeti előadásán Medveczky Ilonával táncolt. Igaz, erről a szokott stílusában így beszélt: „kis túlzás, hogy táncolok, inkább komikusként leszek jelen. No, és majd jól agyonvernek a színpadon.” Örült a meghívásnak, s annak, hogy „az LGT dalait másként is be lehet mutatni”. Néhány héttel később pedig zenélt, több tízezer ember előtt, a Sziget Fesztivál Nulladik napján adott 3-3,5 órás koncertet az LGT-vel. Azt ecsetelte, hogy boldogan fogadták el a meghívást, mert élvezik, hogy néhány évente összeáll a „banda”, hogy remek a hangulat, s hogy a régi szövegek a mai napig aktuálisak, időtállóak...

Ha fellép Agárdon a Loksi, ott a helyem! Újra át kell élni azt a hangulatot, élőben hallani a régi szövegeket, dallamokat.

És emlékezni... Somló Tamásra (is)!

Támogassa zsinagógánk alapítványát!

Az Alapítvány a Dohány utcai zsinagógáért az elmúlt években rengeteg programot szervezett a körzet hívei számára (kirándulás, múzeumlátogatás stb.), de környezetünk szebbé alakításáért is rengeteget tett Nádél Tamás elnök vezetésével. Elég megemlíteni az Emánuel park átalakítását, a sírkert rendbetételét, vagy éppen a Dohány utcai templom orgonájának felújítását. S persze még hosszan sorolhatnánk, megemlítve, hogy minden évben anyagi segítséget nyújt valamely zsidó intézménynek.

Kérjük, támogassa Alapítványunkat!

Bankszámlaszám: 11707024-20359234-00000000

IBAN: HU71 1170 7024 2035 9234 0000 0000

Elkészült az új tábla

Egyrészt szomorú, másrészt örömteli, hogy betelt mindkét tábla a Jährzeit-falon. Szomorú, hiszen azt jelenti, sok-sok eltávozott szerettünkre kell emlékezni. Örömteli, mert bizonyítja, jó ötlet volt, illetve így sokan állíthattak emléket elhunyt hozzátartozóinknak. A körzet vezetése a jelentős igényt figyelembe véve úgy döntött, újabb táblát állít a Dohány utcai zsinagógában. Az új táblát, a kis névtáblákkal, illetve a gyertyákkal a Zsidó Kulturális Fesztiválra áadták, így a fesztivál látogatói már megtekinthették azt a zsinagóga bejáratánál.

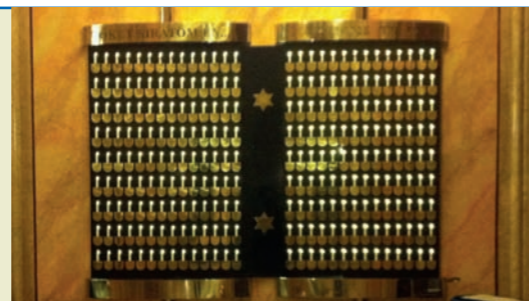
Aki korábban elmulasztott jelentkezni, s most úgy gondolja, ily módon emlékezne elhunyt családtagjára, még nem késő el, és pótolhatja.

Jelentkezni a templomkörzetben Fülöp Ildinél lehet.

Jährzeit-napok a falnál

A Dohány utcai Zsinagógában a fekete gránitból készült Jährzeit-falon a kis névtáblák alatti gyertyák évente öt alkalommal gyulladnak fel, s emlékeztetnek elhunyt hozzátartozóinkra, ismerősünkre. A négy Mázkir napon, vagyis Jajm Kippur, Smini Áceresz, Pészach 8. és Sovuajs 2. napján és haláluk héber naptár szerinti évfordulóján – az előző estétől – világítanak szeretteinkért a gyertyák. A Jährzeitnapon a reggeli i.tentisztelet után a közösség átmegy a falhoz és Káddist mond az elhunytért. Lapunkban továbbra is közreadjuk, hogy elhunyt szeretteiknek mikor van a Jährzeitje.

Ábrahámsohn Vera	augusztus 3.	Grósz Mórné	augusztus 12.	Dr. Bálint Imre	augusztus 18.	Schiller Gyula	augusztus 28.
Barnai György	augusztus 3.	Kárpáti György	augusztus 13.	Vadas Árpádné	augusztus 22.		
Steiner Sándorné	augusztus 7.	Szőnyi Sándorné	augusztus 14.	Frölich Györgyné	augusztus 23.		

Jövő héten rajtol az olimpia (7. oldal)

Zsinagógák a nagyvilágból (9. oldal)

Zsidó Kulturális Fesztivál

(11. oldal)

Tartsd magasra a lángot Nér Jehudával!

Július 11-től Chlebovics Kornél és Lefkovics Kornél tart Talmud-Tóra oktatást felváltva a Dohány utcai, illetve a Bethlen téri zsinagógákban. A két Kornél közül utóbbi beszél az oktatásról a Pesti Sólet olvasóinak.

Balra: Lefkovics Kornél (Dovid Jojszef)
jobbra: Chlebovics Kornél (Kálév Dovid)

– Hetente háromszor találkozunk – kezdte Lefkovics Kornél. – Hétfőn, az ima után 18:30 körül a Dohányban, szerdán ugyanekkor a Bethlenben, szombaton pedig délutánonként a két helyszínen felváltva. Tanulásaink nagyjából két órák. Bárkit szívesen látunk, azt is, aki most kezd ismerkedni vallásunkkal, s azt is, aki már jóval előrébb tart. A lényeg, hogy meglegyen a vágy, az akarat a tanulásra, az új, de mégis ősi tudásra.

Tanácsok minden napra!

1. Nagy micva (isten parancsolat) mindig örömben lenni!
2. Ez a világ egy nagyon keskeny híd és legfontosabb dolog nem félni benne!
3. Nem létezik kétségbeesés egyáltalán a világban!
4. Beszélj saját anyanyelveden HáSemmel!
5. Még a „pokol” legmélyebb helyén is képesek vagyunk kapcsolatban maradni HáSemmel!
6. Ha hiszel abban, hogy rombolni tudsz, hinned kell abban is, hogy építeni és kijavítani is tudsz!
7. Soha ne add fel!
8. Tanulj minden nap legalább egy Tóra tanítást bukás és kivétel nélkül!
9. HáSem mindig jó!
10. Minden a te jó érdekedben van! - breszevi rabbi Náchmán

Kornél elmondta, hogy már évek óta tart hasonló foglalkozásokat. Nemrég a két körzet (Dohány és Bethlen) közös sáleszsüdeszén vetődött fel, hogy „mi lenne, ha...” S pár nappal később pedig már belevágott a két fiatal ember saját kezdeményezésébe. Első körben a nyári szünetben várják az érdeklődőket, s bíznak benne, hogy idővel egyre többen lesznek. Mindezenre a facebook-on már saját csoportjuk van.

– Kétféle megközelítésben folyik az oktatás – folytatta. – Én arra töreksem, hogy felkelssem a vágyat az emberekben, hogy legyen kedvük Tórát tanulni és az Ö.valót szolgálni. Teszem ezt többek között cádikjaink, a zsidó nép igaz emberei tanításainak bemutatásán keresztül. Hitünk növelését, az akarat felkeltését, inspirációt és motivációt szeretnénk elérni tanulóinknál.

Barátom és tanítótársam, Chlebovics Kornél az I.tenzolgálat háláchikus oldalát tanítja, a micvák világát mutatja be. Bölcsseink tanításai, útmutatásai és tanácsai alapján az i.tenzolgálat leghelyesebb módjaival ismertem meg. Reméljük a jelenlevőket sikerül közelebb hozzuk a zsidó életformához, gondolkodáshoz, a Tórához.

Kornél hozzátette, a Bethlen téri zsinagóga áldott emlékü főrabbi, rabbi, Deutsch Róbert héber neve után nevezték el a programot: Nér Jehuda (Jehuda fénye). Céljuk esszenciáját és tanulásaik hangulatát Dávid király fogalmazta meg a legjobban: „Ivdu et HáSem beszimchá!” – „Szolgáld az Örökkévalót örömmel!” (Zsoltárok 100:2).

A Budapesti Zsidó Hitközség támogatásával a Nér Jehuda program ösztöndíjas (15-35 év között), ami extra motivációt jelenthet a még gondolkodóknak. Facebook csoport: Nér Jehuda Talmud-Tóra tanuló program.

Scheiber Sándor emlékére

Immár 103 éve, 1913. július 9-én született Scheiber Sándor főrabbi, az Országos Rabbiképző Intézet igazgatója, a múlt évszázad második felének egyik legnagyobb magyarországi zsidó vallástudósa és pedagógusa.

1937-ben a budapesti egyetemen bölcsészdoktori, 1938-ban az Országos Rabbiképző Intézetben rabbi oklevelet szerzett. 1941-44-ben Dunaföldváron volt rabbi, a nyilas hatalomátvétel után kényszermunkára vitték.

A magyar-zsidó kettős kulturális kötődésű Scheiber Sándor a holokauszt szörnyűségeit túlélve, a háború után a Magyar Izraeliták Országos Rabbiteületének elnöke, 1950-től az Országos Rabbiképző Intézet (ma Országos Rabbiképző - Zsidó Egyetem) igazgatója volt. Az intézmény vezetőjeként nemzedékeket tanított, a hivatalos politika nem bántotta, de nem is segítette. Tudós és tanító volt egyszerre, aki nem csak könyvekből, hanem mindenkitől képes volt tanulni.

Kutatói munkássága során héber kéziratokkal, az ún. genizákkal foglalkozott, az MTA tulajdonában lévő genizák teljes feldolgozására vállalkozott. Külföldi munkatársaival végzett munkájának eredményét, a kairói genizákról, a Geniza Studies című, 700 oldalas kötetben tette közzé, amely méltán szerzett számára világhírt.

Az 1985. március 3-án, Budapesten elhunyt tudós rabbi halála után memoárkötetek, beszédgyűjtemények jelentek meg, díjakat és tanintézeteket neveztek el róla, sőt fotóalbumot is szenteltek emlékének.

2010-ben Scheiber-emlékévet tartottak, míg három éve, születésének centenáriumán utat neveztek el róla Budapesten, a Józsefvárosban. 1995-ben alapították a Scheiber Sándor-díjat, amelyet azok kaphatnak meg, akik kiemelkedőt alkottak a hebraisztika, a judaisztika, a zsidó vallás- és művelődéstörténet, az oktatás, valamint a zsidók és nem zsidók közötti párbeszéd, illetve tolerancia előmozdítása terén.

(forrás: mazsihisz.hu)

Szeptember 4-11.

WWW.ZSIDOKULTURALISFESTIVAL.HU

A gyönyörű Dohány utcai zsinagóga, a Rumbach Sebestyén utcai zsinagóga és a Goldmark Terem mellett két új helyszín, a Bethlen téri és a Hegedűs Gyula utcai zsinagóga is bekapcsolódik a programsorozatba.

A neves magyar fellépő művészek és együttesek mellett, mint a Ghymes és Besh o droM, Caramel, Jónás Vera, Micheller Myrtil, vagy a Budapest Klezmer Band, a közönség olyan különleges nemzetközi zenei produkciók, sztárvendégek előadásait is élvezheti, mint Boban Markovic és zenekara, a világhírű amerikai Klezematics társulat.

A Fesztiválnak két kísérőprogramja lesz, szeptember 7-én a Marriott Hotel ad otthont Mautner Zsófi vacsoraestjének, amelyen az izraeli származású Yotam Ottolenghi által ihletett ételek kerülnek terítékre. Másnap a Zwack Múzeum és Látogatóközpontban kap helyet a Zsidó dallamok a zeneirodalomban - A mezitlábás zenészek és Fekete László, a Dohány utcai zsinagóga főkantórának közös estje.

A Fesztivál nem titkolt célja az egymás iránti tolerancia erősítése a kultúrák találkozási pontján, kitüntetett célja, hogy bemutassa a zsidó kultúra értékeit, hagyományait és sokszínűségét.

Jegyelővétel, részletes program: www.zsidokulturalisfesztival.hu

Programok a zsinagógánkban

2016. szeptember 4. (vasárnap) 19:00

Rost Andrea és a Liszt Ferenc Kamarazenekar koncertje

2016. szeptember 5. (hétfő) 19:00

Pajor Tamás – Unplugged

2016. szeptember 6. (kedd) 19:00

A Klezmer királyai - Budapest Klezmer Band és a Klezematics

2016. szeptember 7. (szerda) 19:00

KÉZFOGÁS - Ghymes és Besh o droM együttes koncertje

2016. szeptember 8. (csütörtök) 19:00

Caramel – Nyitott övezet (vendég: Rudas Dániel kántor)

2016. szeptember 11. (vasárnap) 19:00

Trombita virtuózok a zsinagógában - Boban Markovic és zenekara

Pajor Tamás

Sokszínű Zsidó Kulturális Fesztivál

Szeptember 4. és 11. között rendezik meg Budapest legsokszínűbb zsidó fesztiválját, a Zsidó Kulturális Fesztivált, amely a zsidó és a magyar kultúra összefonódásáról szól. A budapesti zsinagógák fényekbe öltöznek, kitarják kapukat és kimagasló művészeti produkciókat fogadnak be. A fesztivállal a klezmer-, a jazz-, a swing- és a rockzene mellett táncelőadások, felolvasóestek, kiállítások és gasztroest fűzője valósul meg.

Nyerjen jegyet a Dohány-koncertekre!

Az elmúlt évekhez hasonlóan játéka invitáljuk a Pesti Sólet olvasóit! A Zsidó Kulturális Fesztivál szervezői 6x2 jegyet ajánlottak fel azokra a programokra, amelyeknek a Dohány zsinagóga ad otthont. Nem kell mást tenni, mint az alábbi kérdésekre helyesen válaszolni. /Sokat segíthet a Fesztivál honlapjának böngészése./A megfejtéseket augusztus 10-ig küldjék el lapunk email címére: pestisolet@dohany-zsinagoga.hu, vagy levélben: 1075. Budapest Síp u. 12 (Dohány körzet). A nyertesek nevét, illetve a helyes megoldásokat következő számunkban olvashatják.

1. A Liszt Ferenc Kamarazenekar idén Rost Andreával ad koncertet. Tavalyl kivel lépett fel az együttes?

- A: Fassang Lászlóval
- B: Ferenczi Györggyel
- C: Snétberger Ferencsel

2. Mi volt Pajor Tamás első együttesének neve?

- A: Európa Kiadó
- B: Neurotic
- C: A. E. Bizottság

3. Tavalyl volt 25 éves a Budapest Klezmer Band. Hány esztendő a „társ fellépő”, Klezematics?

- A: 30
- B: 40
- C: 35

4. Hány platinalemeze van a Ghymesnek és a Besh o droM-nak együtt?

- A: 15
- B: 12
- C: 10

5. Mi volt Caramel első ismertté vált dalának?

- A: Lélekdonor
- B: Te vagy aki kell
- C: Szálllok a dallal

6. Melyik film slágerét adja elő rendre nagy sikerrel koncertjein Boban Markovic és zenekara?

- A: Forró szél
- B: Volt egyszer egy ország
- C: Macska-jaj

I M A R E N D

Hétköznap: 7.30-kor kezdünk reggel, az esti ima időpontja 18.00 óra, helyszín a Talmud-Tórában.

Az esti ima előtt fél órával sakk, kártya, kávé és tea várja híveinket!

Péntek esti ima: 18.00-kor a Dohány Templomban.

Szombat reggeli ima a Dohány Templomban: Sachrisz: 9.30
Tóraolvasás: 10.00 Muszáf ima: kb. 10.45

Vasárnap reggeli ima: 8.00-kor, esti ima: 18.00-kor, mindkettő a Talmud Tórában.

A péntek esti kiddust, illetve a szombat délutáni sálesüdeszt szintén a Talmud-Tórában tartjuk.

Sálesüdeszek kezdete a következő hetekben:

július 30. 18.00 augusztus 13. 18.00 augusztus 27. 18.00
augusztus 6. 18.00 augusztus 20. 18.00

Zsidó Kulturális Fesztivál

2016. szeptember 4-11.

Caramel

Myrtil és a SWINGUISTIQUE

Charlie

Frenák Pál Társulat

Ghymes és a Besh o drom

Budapest Klezmer Band

Illényi Katica és a Swing De Gitanes

Boban Markovic

Kern András

Klezmatiks

Fűr Anikó és Karácsony János

Rost Andrea és a Liszt Ferenc Kamara-zenekar

WWW.ZSIDOKULTURALISFESZTIVAL.HU

Nyolcvan éves sportereklyék és kiállítás

Szenzációs ereklyék kerültek elő a VAC (a Maccabi VAC elődje) relikviáiból Szász György történész segítségével, aki Bécsben akadt a kincsekre.

A tárgyak között nyolcvan éves emlékek is találhatóak. Így a VAC asztalitenisz és tornász díjerméi a 40-es évek elejéről, Fischer Sándor, a VAC igazolt válogatott tornászának eredeti tagsági igazolványa 1936-ból, valamint egy 1947-ből a VAC megszűnése előtti időkből származó díjérem. Augusztusban, az olimpiai játékok idején egy kiállítás mutatja be a zsidó származású magyar olimpiai bajnokokat és sportvezetőket a budapesti Izraeli Kulturális Intézetben.

A két, magyar szempontból rendkívül sikeres olimpiák, a történelmi 1936-os berlini, és az 1956-os melbourne-i évfordulót is idén ünnepejük, így a kiállítás fókuszában az itt kiemelkedően szereplő magyar-zsidó sportolókat lesznek. Többek között Kabos Endre, Elek Ilona, Sárkány Miklós,

Kárpáti Károly, Bródy György, vagy Keleti Ágnes életútját ismerhetik meg az érdeklődők. A kiállítás bemutat több legendás, nemzetközileg is elismert, eredményes sportvezetőt is, mint Brüll Alfréd, Kemény Ferenc, Donáth Leó, vagy Fischer Mór. A látogatók megismerkedhetnek a VAC (Vívó és Atlétikai Club) és az MTK történetével is.

A kiállítást augusztus 4-től szeptember 5-ig, minden hétköznap 10 és 19 óra között lehet megnézni.

Izraeli előadók a Szigeten

Idén – miként régen – ismét szerdától szerdáig tart a Sziget, azonban továbbra is Minsz egy és augusztus 10-én, a Nulladik nap vezeti fel az öt teljes fesztiválnapot, mint az előző pár évben. Az elmúlt esztendőkhöz hasonlóan a rendezvény izraeli fellépőiről olvashatnak a Pesti Sóletben.

A feltörekvő, és hazájukban egyre népszerűbb zenekarok kapnak lehetőséget az Európa Színpadon, s már a nyitónapon (21:00) megmutatja magát az Ouzo Bazooka, amely Izraelben megnyerte az Európai Tehetségek versenyét. Ugyanitt lép színpadra Maya Isacowitz (14-én, 19:15).

A Telekom Arénában (12-én, 04:00) lép fel a Las Salinas, két nappal később, (14-én, 18:30) a Világzenei Színpadon az iraki zsidó gyökerű, a Tel-Avivban felcseperedő Dudu Tassa (and the Kuwaitis) koncertje várja az érdeklődőket. Tassa nagyapjának és testvérének állít emléket, akik az ötvenes évek elején költöztek Izraelbe, és az Izraeli Rádió arab zenekarának szólistáiként ragyogtak, azon kevesek közé tartozva, akiket egyaránt csodált az arab és a zsidó hallgatóság.

A Színház és Tánc Sátor nagy sátrában (13-án, 23:00) Eyal Dadon izraeli és Martin Harriague francia koreográfusok négy különálló részből felépülő előadását láthatják. Nem árt tudni, hogy a négy részből tavaly három is díjat nyert a különböző versenyeken! A Színház és Tánc Sátor Szabadtéri Színpadán (14-én 15-én 22:30) előbb Roni Chadash táncol, míg másnap a Batsheva – the Young Ensemble csapatának két fiatal táncosa, Etay Axelroad és Chiaki Horita saját koreográfiájukat állítják színpadra. A Duo Angle című darab középpontjában az egyének párrá alakulása áll.

Bővebben: www.sziget.hu

Focimúzeum a Millenárison

Látta már a világ legrégebbi labdáját? Van fotója a Bajnokok Ligája kupájával? /Most lehet! Tudja, hogyan nézett ki 1920-ban egy focicsuka? Vagy a hatvanas években egy „Puskás” márkájú cipő? Netán tudja, mikortól Aranycsapat az Aranycsapat? Ha a futballtörténelmi ismereteiben akadnak hiányosságai, érdemes elzárandokolni a budapesti Millenárisra, ahol a világ legnagyobb futballgyűjteménye látható. Sok száz egyedi relikvia, a futballtörténet izgalmas pillanatait idéző tárgyak, képek, emlékek, soha nem látott ritkaságok – a Gooó! kiállítás gyűjteményében augusztus 22-ig megnézhető a Millenárison.

Álljon itt egy pár érdekesség. Például, ki gondolná, hogy az Adidas a magyarok elleni 1954-es vb-döntő után lett igazi világcég, s 1964 óta a magyar válogatott szerelésének szállítója is. Vagy azt, hogy a magyar foci hőskorában az első, sőt minden válogatottság alkalmából a szövetség emléktárgyakat gyűrűt, plakettet, medált adományozott a játékosoknak. Kiderül az is, mióta Aranycsapat az Aranycsapat: az 1952-es, 16 magyar aranyérmet hozó helsinki olimpián, a futballválogatott is győzött, ekkor érdemelte ki Szepesti Györgytől, a legendás riportertől az Aranycsapat nevet. Érdekes, de nem meglepő, hogy a londoni 6:3 után a legtöbb hazai üzem, gyár, szövetkezet saját készítésű ajándékokkal kedveskedett a győzteseknek. Ilyeneket is láthatunk a kiállításon. Az sem közismert, hogy Buzánszky Jenő hivatalosan egész életében a dorogi szénbányák szolgálatában állt, saját bányászlapja is volt. Bizonyítékot látunk a kiállításon arra, hogy a Real Madrid legendás elnöke, a stadion névadója, Santiago Bernabéu szinte a fiaként szerette Puskást.

Bővebben: <http://focikiállítás.hu/>

Hatalmas kőlabákat találtak Izraelben

Történelmi jelentőségű szobormaradványt, egy életnagyságú egyiptomi hivatalnok mészkőszobrának alsó részét találták meg a Galileai-tengertől (helyi nevén a Kinneret-tó) északra, a legnagyobb bibliai kori ásatáson Izraelben.

Az egyiptomi középbiradalom egyik magas rangú tisztviselőjét örökíthette meg az a szobor, amelynek töredékét meglették az UNESCO egyik világörökségnek választott helyszínén, Izrael legnagyobb bibliai kori ásatásán, Tel-Hacorban a Jeruzsálemi Héber Egyetem feltárást végző régészei.

Az egykori kormányzói palotában maradt fenn egy négyzet alapú kővön ülő egyiptomi férfialak lábának 40 x 45 centiméteres darabja. A kőalapra néhány sor hieroglifát is véstek. A kutatók becslése szerint a hiányzó részekkel kiegészítve eredetileg életnagyságú lehetett a szobor, amelynek feliratát eddig nem sikerült teljesen megfejteni. Az első olvasatok szerint a sorok az alkotás egykori tulajdonosának nevét és rangját rejtették, de a hieroglifák megfejtése még nem egyértelmű.

A szobor egy síremléknél, vagy egy templomban, valószínűleg Ptah isten templomában állhatott, és a talapzatába vésett szöveg nagyrészt a hivatalnokot dicsőítette, aki a memphiszi térségben – Ptah isten kultuszának főhelyén – szolgálhatott. A feliraton szerepel a szokásos egyiptomi halotti formula is, amelynek a szobor tulajdonosa számára örök bőséget kellett biztosítania.

A földközi-tengeri térségben ez a második, az i. e. III. évezredből származó monumentális egyiptomi szobormaradvány: az elsőt is itt találták három éve, az i. e. XXV. században uralkodó Menkauré fáraó szfinxtöredékét.

A Héber Egyetem régészeti tanszékén dolgozó, és a helyi ásatásokon 27 éve részt vevő Amnon Ben-Tor professzor szerint ez a bibliai kor legfontosabb régészeti lelőhelye.

Az utóbbi harminc évben 18 egyiptomi szobormaradványra leltek itt, de legnagyobb részüket a késői bronzkorra, az i. e. XV-XIII. századra datálták. Számos olyan maradványt is találtak, amelyet még a Hacor felépítése előtti korban készítettek, és amelyet a régészek szerint ajándékként küldhettek Egyiptomból a Hacorban székelő uralkodónak.

Fénykorában, az i. e. II. évezredben húszezren élhettek Hacorban, ami a térség legfontosabb központjává tette a várost az Egyiptom és Babilon közötti úton.

Józsue könyve azt írja, Hacor legyőzését követően foglalták el az országot Izrael fiai. A várost Salamon király újjáépítette és a babiloni hódításig, i. e. 732-ig ismét virágzott.

(forrás: MTI; kép: ásatás Izraelben, illusztráció)

Pesti Sólet menü a Laky Konyha receptjei alapján

Gombaleves gerslivel

Hozzávalók: 10 dkg gersli, 50 dkg csiperkegomba, 3 db sárgarépa, 1 db vörshagyma, 2 db fokhagyma, 2 teáskanál ételízesítő (sómentes), 1 teáskanál majoranna, 1 teáskanál vágott petrezselyem só (természetes, nem finomított) bors, 2-3 evőkanál olívaolaj (extra szűz)

Elkészítés: Megtisztítjuk a zöldségeket, apróra szeljük a vörshagymát, a fokhagymát, a gombát és a sárgarépát. Az olívaolajon üvegesre pároljuk a vörshagymát - adjunk hozzá csipet sót, így könnyebben kiengedi a zamatát és a levét. Szórjuk rá a fokhagymát, a felszelt gombát, a sárgarépát és a gerslit. Sóval, borssal, ételízesítővel ízesítjük és öntsük fel annyi (tisztított) vízzel, hogy bőségesen ellepje. Főzzük addig a levest, amíg a gersli megpuhul, szórjuk meg majorannával és petrezselyemmel, végül még egyszer forraljuk össze.

Csirkemell csipős mártással

Hozzávalók: 1 fej vörshagyma, 6 db csirkemell, ízlés szerint só, bors, 2 evőkanál margarin, 4 evőkanál bor, 6 evőkanál ketchup, 1 kiskanál erős paprika, 4 kiskanál mustár, 2 evőkanál petrezselyemzöld

Elkészítés: A csirkemelleket felszeleteljük, enyhén klopfoljuk ki, sózzuk, borsozzuk, majd közepes tűzön süssük meg. A megsült csirkét tartjuk melegen és ugyanabban a serpenyőben pirítsuk meg a közepesre aprított hagymát. Adjuk hozzá a bort, a ketchupot és az erős paprikát. Kanállal kevergetve 3 percig főzzük. Vegyük le a tűzről, adjuk hozzá a mustárt és az apróra vágott petrezselymet, és öntsük a csirkére. Körtéként krotettet, és/vagy rizst adhatunk mellé.

Túrós delkli

Hozzávalók: A leveles tésztahoz: 25 dkg margarin, 25 dkg liszt, 1 kanál ecet, csipet só, 1,2 dl víz.

Töltelék: 1 kg tehéntúró, 4 tojássárgája, 2 csomag vaníliás cukor, 5 dkg mazsola, 2 citrom reszelt héja, ízlés szerint még cukor.

Elkészítés: A margarinból elveszünk 3 dkg-ot, ezután 2 dkg liszttel lazán elkeverjük, majd négyzetet formálunk belőle. A többi lisztet a 3 dkg margarinnal, a sóval, ecettel és a vízzel jól eldolgozzuk. Amikor már lejön a tészta a kezünkről, cipót formálunk belőle, és fél órát pihentetjük. Ezután kinyújtjuk a tésztát, közepére helyezük a margarint, és a tésztaszéleket ráhajtjuk. Meglisztezzük, majd sodrófával kinyújtjuk, óvatosan, hogy a margarin elő ne bukkanjon. Jobbról és balról középig behajtjuk, majd újra nyújtjuk. Ezután a másik oldaláról újra jobbról-balról középig hajtjuk, majd a téglalapot félbehajtjuk. Ekkor hűtőbe tesszük, és kb. fél óráig pihentetjük. Ezt a hajtogatást háromszor megismételjük, félórás szünetekkel, majd a tésztát kinyújtjuk, és tenyérnyi kockákra vágjuk. A túrót a többi hozzávalóval, géppel jól eldolgozzuk. A négyzetekre töltelékét halmozunk, majd a tészta négy sarkát felemeljük, és közepén összenyomjuk. Tojásfehérjével vékonyan bekenhetjük, és forró sütőben gyorsan sütjük.

Jó étvágyat kívánunk!

Zsinagógák a nagyvilágból – Zsolna

Képeslapok – képes történelem (LIV. rész)

Bő négy éve, egy 1400 darabból álló magángyűjtemény segítségével járjuk be a világot, az országot hónapról-hónapra bemutatunk egy-egy lapot, a hozzá tartozó ismeretekkel, érdekességekkel. A gyűjtemény az 1890-től 1945-ig megjelent, zsinagógákat ábrázoló, illetve a zsidósággal, a zsidó emberekkel, szokásokkal stb. foglalkozó lapokat tartalmazza.

Mai utazásunk célállomása a szlovákiai Zsolna (Zilina) lesz. Pozsonytól 500 km-re fekszik, a jelenleg Szlovákiához tartozó hely, az ország ötödik legnépesebb városa. Nevét több nyelven is ismerik már évszázadok óta, latinul Solna, németül Siliein, lengyelül Zylina stb. Ennek az oka pedig nem más, mint az, hogy Zsolna a lengyel-cseh határhoz esik közel, a Baltikumot köti össze Magyarországgal és Dél-Európával. Mindig is nagyon fontos kereskedelmi, kulturális pontja volt az egykori országnak. Jelenleg is tartja ezt a státuszát.

Károly Róbert 1321-ben adott szabad királyi városi rangot a helységnek, majd Nagy Lajos 1381-ben adott egyenlő jogokat az itt élő szlovákoknak, németeknek. Virágkora a XVII. századra tehető. Ezt követte egy hanyatlás, amit a vasút 1872-es érkezése tört meg. A gazdaság felvirágoztatása hozta el az újabb sikert Zsolna életében.

A város bizonyítottan már az őskortól lakott volt, a fejlődése pedig a kora bizánci időkre tehető, majd az Árpád-házi uralkodók is komoly figyelmet szenteltek neki.

A XIII. században a Magyar Királyság közigazgatási központja lett. Ekkor épült a vár és a templom is. A németek, szlovákok és az akkor már részben itt élő zsidók járultak leginkább ahhoz, hogy Zsolna fejlődni kezdett. Igaz, a helyi zsidóság lélekszáma nem volt jelentős, és mozgásukat is több rendelettel korlátozták az évszázadok során, üzleti ismereteik és szorgalmuk sokban segítette azt a folyamatot, ami a siker kulcsa volt.

A XV. században tapasztalható haladást a nagy pestis járvány szakította félbe.

A helyi zsidóság javarésze természetesen az ortodox irányzathoz tartozott. A nagyobb betelepülésük pedig a XVII. századra tehető, főleg a pogromok elől

menekülőkké váltak az a kis közösséget, akik itt találtak újra házára. Lélekszámuk folyamatosan nőtt, de az 1900-as évekig sem voltak többen, mint kb. 1500-an. A legnagyobb fordulópont a helyi zsidók életében 1852-től mérhető, amikor lehetőséget kaptak hivatalosan is állandó közösség létrehozására. Ekkortól indult meg a vallási élet és annak intézményeinek kiépítése. I. tiszteleteiket ugyan nagyobb lakásokban tartották, létrehoztak egy külön kis imaházat is, volt mikve, kóser vágás, temető, szent egylet és iskolai háttérük is. Az 1920-as évekig a helyi zsidók szerves része tagja lett a városi gazdaság, kultúra életének, mely egyben (sajnos) azt is jelentette, hogy fittyet hányva az ősök hagyományaira, neológ módon kezdtek élni, egyre több volt a vegyes házasság is.

Az így létrejött immáron neológ zsidó hitközség az 1920-as évek második felében határozott arról,

hogy legyen egy modern zsinagógája, amelyet 1929-ben kezdtek építeni és 1931-ben adták át használatra. A tervezőt pályázati úton keresték meg. Végül Baumhorn Lipótot is „lepipálva” a híres berlini mester, Peter Behrens munkáját fogadták el. Munkájával a modern európai építészet egyik legszebb alkotását hozta létre.

A tervező takarékos, funkcionalista tervei teljesen új utat adtak a zsinagógaépítészet addig megismert formáitól. Az épület kupolája jóval alacsonyabb, mint más hasonló épületek, keskeny ablakok díszítik a homlokzatot.

A zsidóüldözések előtt a városban közel 3500 zsidó élt. Az 1940-es években a város már Szlovákia része volt, és a nácibarát szlovák kormány összeszedte a németek kérésének megfelelően a környékben lakó zsidó lakosságot, s Auschwitz-Birkenaubába deportálta végső megsemmisítésre.

A felszabadulást követően nagyon-nagyon kevesen éltek túl a borzasztó éveket, akik pedig visszatértek a városba azt kellett tapasztalniuk, hogy házaikban idegenek laktak, személyes tárgyainkat pedig szétlopták a helybeliek.

1996-ban nyílt meg a zsinagóga megmaradt épületében, - egykor moziként is szolgált -, a zsolnai hitközség múltját, jelenét és életét bemutató kiállítás. A régi mikve, amely az épület alagsorában található, jelenleg üzlethelyiségként szolgál.

Szerencse a szerencsétlenségben, hogy a zsinagóga berendezései mind a mai napig megmaradtak, így az eredeti fabútorzat és a férfiakat a nőktől elválasztó farács is.

Izsák Gábor

Dési János

Kádár János nem ismert mondatai Wallenbergről

Ha a budapesti zsidók tízezreinek életét megmentő svéd fiatalember Raoul Wallenberg sorsáról még mindig nem tudunk mindent, szobra történetének kalandos részleteiből lassan összeáll a történet. Most előkerült Kádár János egy nyilatkozata Wallenbergről, illetve a szobráról, amelyik valószínűleg itt jelenik meg először nyilvánosan Magyarországon, további mozaikokat hozzátevé a képhez.

Azt eddig is tudtuk, hogy nem sokkal a felszabadulás után megmentettjei nagy akcióba kezdtek azért, hogy Budapesten, közadakozásból szobrot állítsanak Wallenbergnek. Ekkor még egyáltalán nem volt biztos, mi történt vele. Élt a remény, ha egyre fogyatkozó mértékben is, hogy talán mégiscsak élve hazakerül Svédországba. A szobor elkészítésére a neves művészt, aki maga is aktívan részt vett a zsidók mentésében, Pátzay Pált kérték föl és a mozgalom védnökei között ott találjuk Zsedényi Bélát a Nemzetgyűlés első elnökét.

A Magyar Nemzet 1946. július 25-i számának egy cikke számol be arról, hogy a Zeneakadémián miként emlékeznek meg Raoul Wallenbergre. Az est prologusát Gobbi Hilda mondta, amelyben a „sárkányt legyőző” Wallenberget idézi meg.

Ez a hasonlat talán nem véletlen. Az est egyik célja, hogy Pátzay Wallenberg szobrához gyűjtsön pénzt. Az emlékmű pedig egy sárkányt legyőző alakot ábrázolt.

A szobor végül elkészült, felállították, ám a hivatalos átadásra már nem került sor, mert néhány nappal azelőtt ledöntötték. Valószínűleg a hatalomban megerősödött kommunista párt nem akarta a Wallenberg szoborral a szovjeteket provokálni – akik elvitték s meggyilkolták a második világháború egyik legnagyobb hőst. Sőt, a következő négy évtizedben a nyilvánosság előtt szinte beszélni sem lehetett Wallenbergről. Még akkor sem, ha érdekes módon, az Újlipótvárosban az utcája megmaradt. És bátor kivételek persze mindig akadtak.

A már idézett Gobbi Hilda, akinek régi munkásmozgalmi kapcsolata miatt valószínűleg sokkal többet lehetett, mint másoknak, s ő becsületesen élt is ezzel a lehetőséggel, 1975-ben a szigorúan ellenőrzött Magyar Rádióban készített egy műsort, amelynek ugyan a címéből nem derült ki (Színház a romok felett), de Wallenberg hősiségéről szólt, méghozzá a legnagyobb nyilvánosság előtt.

(<https://ujkelet.live/2016/05/17/gobbi-hilda-ho-sies-megemlekezese-wallenbergrrol/comment-page-1/>)

Amúgy, ahogy a szovjet csapatok magyarországi tartózkodása, '56 forradalma, az egypártrendszer, vagy Kádár első titkársága, Wallenberg sorsa továbbra is cenzúra alá esett.

Némi változás ebben 1985-ben történt, amikor a Kádár rendszer legnevesebb – és tegyük hozzá, igen kiváló – szobrászát, a politikai funkciókat is vállaló Varga Imrét megkereste Nicolas Salgo, az Egyesült Államok magyar származású budapesti nagykövete, hogy készítsen egy Wallenberg-szobrot. Varga, aki pályája elején Pátzay

tanítványa volt, vállalkozott a feladatra. Alkotása utalt mestere korábbi lerombolt művére, egy bronz reliefben felidézte azt a szobrot övező márványtömbön. A szobrot a nagykövet rezidenciájának kertjében állították föl, mert máshová a magyar hatóságok nem engedték. 1987 tavaszán Kádár János pártfőtitkár svédországi látogatásra készült. Ennek előkészítése során a magyar felet értesítették, hogy ott Wallenbergre vonatkozó kérdést is kaphat. Nicolas Salgo ekkor fölkereste

Kádárt, és fölajánlotta Varga szobrát, hogy helyezzék el azt mégiscsak köztéren. Túl forgalmas, látványos helyen, vagy akár az egykori nemzeti gettó területén azért mégsem akarták a hivatalosságok. Ezért a szobrot Budán, vagyis Wallenberg eredeti tevékenységének helyszínétől távol, de mégiscsak fölállították. Kádár 1987. április 22-én Stockholmban sajtótájékoztatót tartott.

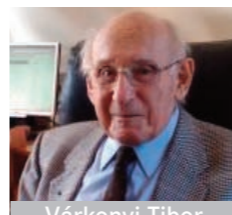
És ahogy az várható volt, nyugati mintára megtartott tájékoztatóján elhangzott a kérdés Wallenbergről való megemlékezésről is. A magyar sajtó, amely bőséges terjedelemben, a napilapok első oldalán számolt be a látogatásról, ezt a részt nem említette meg. Minden valószínűség szerint Magyarországon nyomtatásban most jelenik meg, először a Pesti Sóletban.

– Mi az oka annak, hogy most kerül sor Raoul Wallenberg emlékművének felavatására? Miért vártak vele idáig? – kérdezte a UPI hírügynökség tudósítója.

– Egy mondatot, bővített mondatot szeretnék erről mondani. Hát én egész életemben otthon éltem. A régi rendszerben is, a háború alatt is. És hát illegálisan is éltem és dolgoztam nem kevés ideig. Mert a Horthy rendszer... üldözte a kommunistákat. Nekem akkor persze sok dolgom diplomatákkal nem volt. De hát akkor is, mint politikával foglalkozó ember tudtam valamit. És utólag még többet megtudtunk. Ennek alapján a magyar közvélemény érti és értékeli azt a humánus tevékenységet, amelyet Wallenberg különösen a háború idején tett. A svéd Vöröskereszttel együttműködve. Ezt értékeljük és tiszteljük. Ennek hangsúlyozása mellett is meg kell mondanom, hogy nálunk ez a kérdés egyszerűbben és normálisabban jelentkezik, mint ahogy azt a nyugati sajtó kezeli. Ahol, én kétkedek minden esetben a Wallenberg iránti tisztelet mozgató azokat, akik ezt felhozzák, mert ennek meghatározott éle van. Ön az mondja, hogy hogy most került ez elő? Nem most került. Nálunk például évtizedek óta van elnevezett utca az ország fővárosában, Wallenbergről elnevezett utca. És most készült egy ehhez méltónak tűnő műalkotás. Egy ... szobrász alkotta és amit most alkottak és ezt most a köztéren nyilvánosságra fogják helyezni – ennyit mondott Kádár János, az MSZMP, s így Magyarország vezetője először és talán utoljára, nyilvánosan Wallenbergről.

A szobor avatása előtti jelent meg a kormány lapjában, a Magyar Hírlapban egy cikk, amely egyértelműen elismerte, hogy Wallenberget a Szovjetunióba hurcolták, és Moszkvában, a hírhedt Ljubjanka börtönben halt meg 1947-ben. A szobrot 1987. május 15-én a Hazafias Népfront nevű gittegyület budapesti titkára, a magyar politikai hierarchia, mondjuk így, létező legalacsonyabb rangú funkcionáriusa avatta fel a Szilágyi Erzsébet fasorban. Nagyjából titokban, annyira, hogy a megemlékezni vágyókat rendőrsorfallal tartották távol az ünnepségtől.

De a szobor azóta is áll.

Várkonyi Tibor

Natalie Dessay, új köntösben Zsidó mama a szupersztár szopránból

Fölbolydult a francia zenei élet. Fél évszázados páratlan nemzetközi karrier után végképpen búcsút mondott az operaszínpadnak Natalie Dessay, a szuper szopránstár. Ezen túl csak prózai darabokban játszik, színésznő lesz csakugyan. Azonnal páratlan sikerrel kezdett új sorozatba, egy mai angol szerző mondhatni monológjába. Arra hivatkozott, esze ágában sem volt soha operaénekesnőnek lenni, eredeti álma is a próza volt. De véletlenül kiosztották rá Offenbach Hoffmann meséiben Olympia szerepét, és attól kezdve nem volt megállás. Jött Donizetti Szerelmi bájitala, a New York-i Metropolitan opera, a londoni Covent Garden, a milánói Scala.

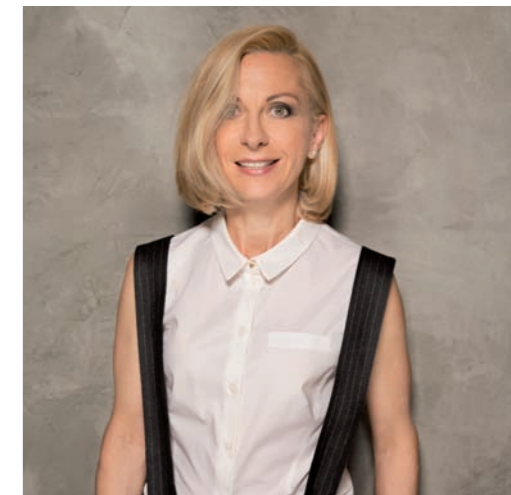

Meg kell vallani, a művésznő kicsit hálátlan is volt. Azzal vádolt a maga módján hozzájárul ő is a sikerekhez. Szidta a zeneszerzőket, hogy túlságosan is „diktátorok”, előírnak minden lélegzetvételt, a színpadon szinte semmi szabadság. Ami már azért is igazságtalan volt, mert időközben volt egy olyan páratlan világsiker, amelyet a konok és rendíthetetlen zenerajongók egyhamar aligha fognak elfelejteni.

A New York-i Met fölújította Donizetti Lammermoori Luciját, a címszerepben a moszkvai Bolsojából „elrabolt” Anna Nyetrebkóval, ezzel az ugyancsak páratlan koloratúrszopránal. Férgetes siker lett, de mert a Met ad magára, és Natalie Dessay-nak volt „váratlanul” néhány szabad estéje, meghívta őt is, ugyanerre a szerepre. A hangban csakugyan nem nagy a különbség, a maga módján az orosz szoprán is világsztár, színpadi megjelenésében ugyancsak. De a jellem alakítása ég és föld. A Met vezetésében volt annyi tapintatlanság, hogy néhány estén át ezt az alakítást is közvetítette, az örülési jelenetben pedig összehasonlíthatatlan volt az eltérés. Hitelesség, átélés, a beteggé vált asszony ábrázolása.

Igen ám, de közben Nyetrebkóval elkészült az egész világot előzőnlő DVD fölvétel, üzletileg nem csupán nem kifizetődő, de becstelen is lett volna új Dessay változatot a piacra dobni. A tévéadás elragadtatottjai most talán esztendőig reménykedhetnek, hogy egyszer birtokukba jut ez a teljesítmény is, de várhatnak. Gondolom, a francia énekesnőben is van annyi szolidaritás, hogy nem szorgalmazza a kényszerű összehasonlítást sem.

Igaz, Natalie Dessay-nak nem csupán a szakmai pályája, de a magánélete is mondhatni teljesen rendhagyón alakult. A Hoffmann meséi Olympiájának páratlan sikere után fölfigyelt a hölgyre

ha gyerekeik születnek, kövessék mégis apjuk hitét. Őnagysága habozás nélkül közölte, ő áttér a zsidó vallásra, és szándéka komolyságának bizonyítékaként, nem könnyen, de megtanult héberül is. Hamarosan született két csemete, előbb Tom, fiú, majd Neima a lány. Az is kiderült csakhamar, művészileg mindketten örökölték szüleik zenei hajlamát. Tom hangszeres művész, jazz hajlandósággal, Neima pedig édesanyja gyönyörű szopránját. Haladéktalanul tanulni kezdett, volt már önálló hangversenye is. Igen ám, mi legyen azonban a gyerekek nevelésével? A mama világhírű primadonna lett, hol itt, hol ott jelenik meg, alig tartózkodik Párizsban. Lelkiismeret furdalással járta a glóbuszt, de kiderült, semmi baj, Laurent maga is jeles énekes, de a hírnevét kevesebbért tartja a hitvesénél, vájta zsebre ő páratlan sikereket, odahaza ő viseli a gyerekek gondját. Így nőtt föl a két csemete, amihez hozzájárultak az atyai nagyszülők is, a nagypapa ugyancsak világhírű, de gyermekorvosként, és nem esik le az ujjáról az aranygyűrű, ha az unokák neveléséhez a maga módján hozzájárul ő is.

Amint aztán mama is elhatározta, hogy zajos siker ide, oda, végre színésznőként ő is végérvényesen tősgyökeres párizsi marad, helyreállt a teljes családi béke. Nem is akárhogyan, szabályos boldog zsidó családja vált belőlük. És hogy ne fájjon senkinek a szíve, Natalie változatlanul ápolja gyönyörű hangját, karban tartja, és ha színházi ideje engedi, dalesteket is tart, Schubertet, egyéb remekműveket énekel, a régiek megfelelő tapsviharakkal. Azzal a különbséggel, hogy most nem ő ül minduntalan repülőgépre, hanem akik rajongtak érte az öt világrészben, most miatta érkeznek a Szajna partjára. Itt élvezik azt a szopránt, amelyet a legnagyobbakkal, az amerikai Renée Fleminggel azonosítottak, mindkettőjüket pedig a feledhetetlen Maria Callas utódaiként tartják számon.

Sziván 20-a a temetőkertben

Június 26-án (Sziván 20) tartotta a Dohány körzet a szokásos Mártír-megemlékezését, a temetőkertben. Egy korábbi rabbitanácsi döntés alapján Sziván 20-án azokra az áldozatokra emlékezünk, akiknek nem tudjuk nevét és/vagy haláluk időpontját.

Zsinagógánk a világon az egyetlen, amelynek kertjében temető található, amelyben majd 2500 mártír nyugszik – s emlékeztet nap, mint nap...

Körzetünk elnöke, Nádél Tamás köszöntötte az emlékezőket, utána Radnóti Miklós Töredék című versét szavalta el Hegedűs D. Géza színművész.

Kántorunk, Rudas Dániel énekét követően Totha Péter Joel rabbi mondott beszédet.

Majd Méliusz József, erdélyi költő Jitgadal című, nagy hatású (Jeruzsálemi Nagydíjas) versét hallottuk Hegedűs D. Géza tolmácsolásában.

Kántorunk után Reichardt Sanyi bácsi vezetésével hangzott el a közös kádís ima. Az esemény végén mécesest gyűjtöttek és köveket helyeztek el az Emlékfalnál a megjelentek.

Július 17-21. között Balatonfüreden üdült a Dohány körzet 25 tagja. A társaság a fürdés és pihenés mellett kellemes kirándulást tett Tihanyba és a Herendi porcelángyárba, ahol betekintést nyert a porcelángyártás műhelytitkaiba. A nyaralókat meglátogatta Heisler András, a Mazsihisz elnöke; illetve dr. Kunos Péter, a Mazsihisz és a BZSH ügyvezető igazgatója. A kile nagy öröme, nem várt vendégek is érkeztek, a nemrég múlt, dr. Ruzs Zoltán és felesége, Klein Judit.

MAZL TOV AZ IFJÚ PÁRNAK!

Július 3-án ismét esküvőt tartottak a gyönyörűen feldíszített Dohány zsinagógában. Rokonok, barátok, a Dohány-, illetve Lágymányosi körzet hívei töltötték meg a templomot, hogy részesei legyenek Pandzarisz Tamás és Pásztor (azóta már Pandzarisz) Edina egybekelésének. Az eseményre eljöttek a család külföldi tagjai is: Tel-Avivból, Londonból, New Jerseyből, s több lengyel városból. Majd 250-en vettek részt a szertartáson és az azt követő állófogadáson, az Emánuel-kertben.

A fiatalok elmondták, az előkészületekben rengeteg segítséget kaptak a Frölich házaspártól, illetve Radnóti Zoltántól, amit ezúton is köszönnek. Ráadásul – rendhagyó módon – két rabbi, az országos főrabbi (dr. Frölich Róbert) és a Rabbitestület elnöke (Radnóti Zoltán) adta őket össze.

Kántorunk, Rudas Dániel; a Dohány kórusa, no és az orgona csodás hangjánál csak a sikeres pohártörést követően felhangzó MAZL TOV csengett kellemesebben!

Fotó: Szentgyörgyi Ákos

Teljesen megtelt a Goldmark-terem kedden (26-án) délután, amikor a Mazsihisz szervezésében a magyarországi zsidóság, s a barátok köszöntek el Ilan Mortólt, Izrael Állam nagykövététől, aki öt év szolgálat után költözi vissza hazájába. Az ilyenkor szokott, hivatalos beszédek helyett ezúttal Heisler András, Mazsihisz elnöke és dr. Frölich Róbert Országos főrabbi is személyes emlékeket idézve búcsúzott – a mielőbbi találkozás reményében. *Ilan, visszavárunk!*

Dopping, zika, kezdődik az olimpia

Jövő héten, augusztus 5-én kezdődnek Rio de Janeiróban a XXXI. nyári olimpiai játékok. Csak egy dolog tűnik biztosnak, Thomas Bach, a Nemzetközi Olimpiai Bizottság elnöke nem folytathatja a hagyományt, s nem mondhatja a záró ünnepségen: „ez volt minden idők legjobb olimpiája”.

Néhány hete doppingolás miatt kizárták a teljes román és fehérorosz kajak-kenu válogatottat. Ám ez semmi ahhoz képest, hogy a központilag szervezett kokszolás miatt szóba került, hogy egyetlen orosz sportoló sem utazhat Rióba. Végül „csak” az atlétákat meszelték el.

Sokan – talán nem ok nélkül – tartanak a Zika-vírustól. S nem a legjobb hír, hogy a fertőzést nem csak a szúnyog okozhatja, de szexuális úton is terjedhet. Az olimpiai faluban pedig nem az üdítő-, hanem az óvszer-automata szokott leggyorsabban kiürülni...

A „közbiztonságról” beszámolhat egy új-zélandi sportoló is, akit a napokban elraboltak és csak jelentős készpénz átadása után engedtek el.

Ráadásul a nem egy létesítmény, így az olimpiai falu sem készült el teljesen. Utóbbiba több delegáció sem hajlandó beköltözni az olimpiai faluba, mert olyan körülmények vannak ott...

Ha a rossz főpróba után valóban jó az előadás, akkor mesés 16 nap vár ránk. A szurkolók pedig vélhetően már nem csak a rajtig hátralévő napokat számolják lelkesen, de az esélyeket is, hogy ki miben nyerhet, szerezhethet érme(ke)t.

Hivatalos honlap: <https://www.rio2016.com/en>

Háromszázhat bajnokot avatnak

A riói olimpián 161 férfi, 136 női és 9 vegyes versenyszámban hirdetnek bajnokot, így 306 aranyérmes osztanak ki. A játékokon tíz és félezer sportoló vesz részt, a legnépesebb az Egyesült Államok küldöttsége 555 fővel. A magyar delegáció 20 sportágban 159+1 fős csapattal utazik. A hosszútávúszó Olasz Anna az utolsó napokban kapott rajtengedélyt, egy korábban doppingoló orosz helyett. A plusz egy fő Somfai Péter, aki a párbajtőr csapat tartaléka.

Hivatalos honlap: <https://www.rio2016.com/en>

Rióban is túllépték a költségvetést

Rio a NOB 121. kongresszusán, a helyszín kijelölő szavazáson Chicagót, Tokiót, majd az utolsó körben Madridot előzte meg.

A 2009-ben tervezett 28.8 milliárd reálnál legalább harminc százalékkal többre, 36.7 milliárd reálba (3648 milliárd forint) kerül az olimpia. A szervezők 2014-es tájékoztatása szerint az infrastrukturális fejlesztésekre 24.1 milliárd reál költenek, ami 25 százalékkal magasabb az eredetileg becsültnél. Ebből az összegből összesen 27 városfejlesztési és tömegközlekedési beruházást valósítanak meg, köztük Rio új, negyedik metróvonalát is megépítik. Viszont a már jócskán megemelt költségvetésbe sem fért bele több tervezett beruházás.

Jegyek és árak

A 7.5 millió kibocsátott belépő több mint fele 70 real (7000 forint) alatti áron került forgalomba. A döntőkre viszont már egekbe szöknek az árak, az atlétikai „szuperdöntők” napjára 1200 real a legmagasabb árkategóriájú belépő, miként a kosárlabda-, strandröplabda- és röplabdafinálékra. Ahogy az már lenni szokott, a játékok legrágább jegyei a megnyitóra szóltak, az A árkategóriás tikkett 4600 reálba (majd félmillió forintba) kerül.

A magyar szempontból kiemelt sportágak közül a kajak-kenu döntőkre 100-210 real között mozognak az árak, a vízilabda-fináléra 140-580 real között, míg az úszódöntőkre 260-900 real között lehet jegyet váltani.

A teljes árlista megtalálható az olimpia hivatalos honlapján!

Kiemelkedő bajnokaink

Azt minden, sportot kicsit is szerető tudja, hogy Magyarország első olimpiai bajnoka (120 éve!) Hajós Alfréd (úszás). Akiről hosszabban írtunk a Pesti Sóletben a zsidó (olimpiai) bajnokainkat bemutató sorozatunkban. A hölgyek között is zsidó sportoló nyerte az elsőt (1936), Elek Ilona (vívás). Továbbá Kabos Endre (vívás – egyéni és csapat), Bródy György és Sárkány Miklós (vízilabda) és Kárpáti Károly (birkózás) győzött zsidóként 80 éve, azon a bizonyos berlini olimpián...

Egy dupla különszám is kevés lenne, hogy emlékezzünk a számtalan, Magyarországnak oly sok dicsőséget szerző sportolóra és sportvezetőre, a tornász Keleti Ágnes nem maradhat ki a felsorolásból. A 95 esztendő, mindig mosolygó hölgy a legeredményesebb magyar női olimpián, öt bajnoki címmel, amelyből négyet 60 éve, Melbourne-ben szerzett.

Említsünk meg két edzőt: Komjádi Bélát a magyar vízilabdázás atyjának is szokták nevezni – nem véletlenül, míg a háromszoros olimpiai bajnok ökölvívó, Papp László mestere, Adler Zsigmond volt.